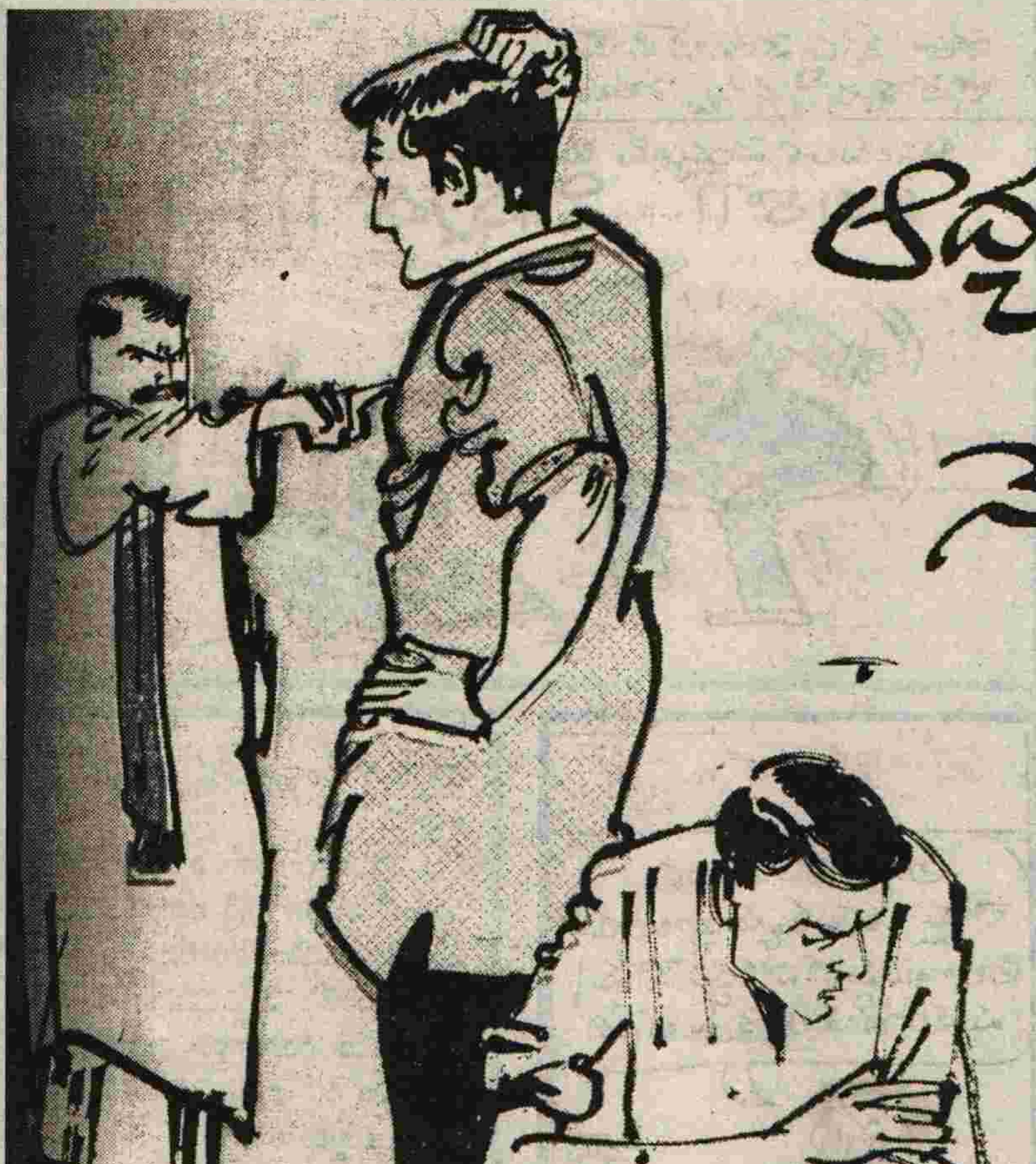

ఆద్యంతాల నడుమ నేను

పి.ఎస్.నారాయణ

అవగాహనకు అసాధ్యమైనది మనస్సు. సామాన్యదృష్టికి ఎంత తేలికగా కనిపిస్తుందో, కొన్ని సమయాల్లో అంతటి చిక్కుముడిగానూ అనిపిస్తుంది. ఏ నాడు ఏ రీతిగా మారుతుందో గ్రహించటం అతికష్టం. అయితే ఆ మార్పుకి కారణం మాత్రం బలవత్తరమైనదే అవుతుంది.

రమాకాంతరావు గారంతటి వాడికి నా సహాయం ఎందుకు కావలసివచ్చిందో నాకు ఒక విధాన అంతుపట్టలేదు. ఆ ఉత్తరం చూస్తూనే ఆశ్చర్యపోయాను. పదిమందిని ఆదేశించగల శక్తి, సామర్థ్యం ఉన్న ఆయనకు నేనేవిధంగా పనికొస్తానా అని విస్తుపోయాను. అందునా, అన్నివిధాలా అణిగిమణిగి, ఆయన నిర్ణయాలను కిమ్మనకుండా నిర్వర్తించే సుపుత్రుడు సత్యం మీదే నన్ను ఉపయోగించబోవటం నన్ను మరింత ఆశ్చర్యపరిచింది.

చల్లగాలిలో మరోసారి ఆయన ఉత్తరం చదవాలనిపించి జేబులోనుంచి తీశాను.

"శేషూ!

"నీవు ఎంత త్వరగా రాగలిగితే అంత త్వరగా రా. పది రోజులుండేటట్టు రా సుమా! ఈ మధ్య సత్యం మరీ పెళుసువాడయిపోతున్నాడోయ్!

"రమాకాంతరావు"

ముక్తసరిగా మాటలు ఎంత తూచితూచి మాట్లాడతాడో అట్లాగే ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఇక తప్పేదేముంది? ఆ రోజు తెల్లవారు జాము రైలుకే పెట్టే బేడాతో స్టేషనుకు బయలుదేరాను.

బండిలో కూర్చుంటే సత్యం మెదిలాడు

మనస్సులో. వాడసలే అర్భకుడు. సన్నగా, పొడుగ్గా ఊచలాగా ఉంటాడు. డబ్బున్నవాళ్లందరూ పుష్టిగా ఉంటారనే అపవాదు మనదేశంలో ఉన్నా, వాడి విషయంలో మాత్రం అది వర్తించదు. అన్నం తిన్న మరుక్షణంలో చూచినా వారం రోజుల క్రితం కంచం ముందు కూర్చున్నట్లుంటుంది వాడి ముఖం!

వాడు దైహికంగా ఎంత బలహీనుడో మానసికంగానూ అంతే! కానీ, మెరుగైన గుణం వాడిలో ఒకటుంది. అనుకున్నది చేస్తాడు! నెగ్గాననిపించుకుంటాడు. అయితే ఆ పంతంలో ప్రత్యర్థి వాళ్ల నాన్న కాకుంటే సరి!

ఉన్నట్లుండి నాకు అనుమానం వచ్చింది సత్యం కానీ నా ఆస్తి నాకు వేరే పంచిపెట్టేయమని అడగలేదు కదా? అని. ఆ మరుక్షణంలోనే నా ఆలోచనకు నాకే నవ్వు వచ్చింది. అలా అంటూ జరిగితే రమాకాంతరావుగారు ఇక వాడిని బతికి ఉండనిచ్చేనా? అయినా సత్యమా, అడిగేది? ఛా ఛా!

రైలు గుంటూరు వచ్చేటప్పటికి ఎనిమిది గంటలయింది. పెట్టెబేడా రిక్షాలో పెట్టుకొని రమాకాంతరావుగారి ఇంటి ముందు దిగేటప్పటికి మొట్టమొదటిసారిగా ఆయనే మండువాలో వాలుకుర్చీలో పడుకొని పేపరు చదువుతూ కనబడ్డారు.

ఆయన నన్ను చూస్తూనే హుషారుగా, "రావోయ్! రా, శేషూ! నీవిచ్చినంత గౌరవం మావాడిస్తే స్వర్గంలో తిరిగినంత సంతోషించేవాడిని!" అన్నారు.

నా రాకకు ఆయన చూపిన హర్షాన్ని చూస్తే సత్యం ఏదో పెద్ద చిక్కే లేవదీసినట్లున్నాడనిపించింది. అర్భకుడు అణిగిపోడు గదా? అని భయమూ వేసింది.

చిరునవ్వుతో పెట్టే, బెడ్డింగు లోపలికి పట్టించుకునివెళ్లాను.

నా గొంతు విని పసిగట్టిన పిన్ని అప్పుడే బయటకు వచ్చి "ఏమోయ్! ఇదేనా రావటం? రారా! అంతా కులాసానా?" అంది సాదరంగా.

రమాకాంతరావుగారు నవ్వారు. "బాబూ, శేషగిరీ, లోపలికి పోయి మీ పిన్ని ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించి త్వరగా వచ్చేసెయ్యి. ఆలస్యం చేసేవు సుమా! నాకు వేరే పనుందివెళ్లాలి!"

ముఖం కడుక్కుని వచ్చేటప్పటికి వంటింట్లో పీటేసి హోటల్ నుండి తెప్పించిన ఇడ్లీ పెట్టింది పిన్ని. అవి తిని కాఫీ తాగి, ఆమె అడిగిన నాలుగు ప్రశ్నలకూ సమాధానాలు చెప్పి అసలు సంగతి తెలుసుకోవాలనే ఆత్రంతో బయటికి వచ్చాను.

ఇక్కడ ఒక మాట చెప్పాలి. 'పిన్ని' అంటే వాళ్లు మాకేం చుట్టాలు కారు. ఒక వూళ్లో నా చిన్నతనంలో ఇంటి పక్క ఇంట్లో పదేళ్లు ఉండి, చుట్టాల కంటే కూడా మరీ దగ్గరైపోయారు. దానికితోడు క్రితం సంవత్సరమే నేనూ, సత్యం ఒకేసారి ఎం.బి.బి.ఎస్.లో చేరాము.

రమాకాంతరావుగారికి ఎదురుగా నేను లోపలికి అడుగుపెడుతున్నప్పుడు లేని ఒక ఖాళీ కుర్చీ ఇప్పుడున్నది-అంటే అది నా కోసమే వేయించారన్నమాట! మెదలకుండా వెళ్లి కూర్చుని, 'నన్ను పిలిపించడానికి కారణమేమిటి?' అన్నట్లు ఆయన ముఖంలోకి చూచాను.

ఆయన చిన్నగా దగ్గి, "అబ్బాయ్! సత్యానికి ఒక మేనత్త ఉంది. ఆమెకు ఒక్కతే కూతురు. అందమూ, గుణమూ అంటావా సంసారపక్షంగ ఉంటాయి. వాడు ఒక రాజాలాగ జీవించాలనే నా ఉద్దేశం. ఎన్నాళ్లయినా సరే, ఏ అడ్డంకీ చెప్పకుండా ఉండి, వాడు ఆ అమ్మాయిని

ఈ కథను ఆంధ్రప్రభ సచిత్రవారపత్రిక 14.4.1965 సంచికలో ప్రచురించాము.

వివాహం చేసుకునేటట్లు ఒప్పించి మరీ వెళ్లు!" అ ఒక్కక్షణం కూడా అక్కడ ఆగకుండా, లేచి నిలబడి వడివడిగా అడుగులేసుకుంటూ, సింహద్వారం లాంటి ఆ వాకిలి దాటి వెళ్లిపోయారు.

నేను నిశ్చేష్టుడినయ్యాను.

తేరుకొని తలెత్తేటప్పటికి రమాకాంతరావుగారు వెళ్లిన వాకిలి నుండే ఊగుకుంటూ సత్యం లోపలికి వస్తున్నాడు.

నన్ను చూస్తూనే ఆనందంగా పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి కావిలించుకున్నంత పని చేశాడు. "ఏరోయ్, శేషూ! ఎప్పుడు రావటం?"

వాడు మధ్యాహ్నం రెండు గంటలదాకా వేసిన ప్రశ్నలన్నింటికీ ఓపిగ్గా సమాధానం చెప్పాను. ఎందుకంటే వాడికేవిధంగానూ కోపం రావటం నాకు అభిమతం కాదు. రమాకాంతరావుగారి దృష్టిలో నేను మరింత గొప్పవాడిని కావాలంటే, సత్యం నేనంతవరకూ చూడని ఆ మేనత్త కూతురికి మూడు ముళ్లూ వేయాలి.

అసలు దీనిలో ఏదో కుంభకోణం ఉందనిపించింది. లేకపోతే సత్యాన్ని రమాకాంతరావుగారే ఒప్పించేవారు! ఆ పని నాకు అప్పగించవలసిన అవసరం ఉండేదే కాదు!

రెండు గంటలకు సుఖనిద్ర పట్టింది. నాలుగున్నరకు లేచాను. ముఖం కడుక్కునేటప్పటికి పిన్ని నాకూ, సత్యానికీ టిఫిన్ పెట్టింది. మాటలు చెప్పుకుంటూ తిన్నాము. కాఫీ తాగి రోడ్డెక్కాము.

ఓవర్ బ్రిడ్జి మీదుగా గాంధీ పార్కులో చేరి మారుమూల ఉన్న ఒక సిమెంటు బెంచీమీద కూర్చునేటప్పటికి పశ్చిమాద్రికి సూర్యుడు పూర్తిగా కుంగిపోయాడు. పెద్దపెద్ద మేడల మధ్యగా ఉన్న ఆ పార్కులో మ్యునిసిపల్ దీపాలు వెలిగాయి. చెట్లగాలి చల్లగా ఉంది. దూరాన స్పీకర్‌లో లలితసంగీతం వినబడుతున్నది.

నాలుగు వైపులా పరికించాను. వాతావరణం చూస్తే-రమాకాంతరావుగారు నామీద మోపిన భారానికి నాందీప్రస్తావన చేయడానికి ఆ సమయం బాగుంటుందేమోననిపించింది. ఒక్కసారి జాగ్రత్తగా తల వంచుకొని ఉన్న సత్యం ముఖంలోకి చూచి, గొంతు సరిచేసుకుంటున్నట్లు చిన్న దగ్గు దగ్గాను.

కానీ, అనుకోకుండా, నన్ను మాట్లాడనీయకుండా వాడే గొంతు విప్పాడు. "అరేయ్, శేషూ! ఇవాళ నిన్ను దేవుడు నాకోసం పంపినట్లుగా భావిస్తున్నానురా. అసలు నేనే నిన్ను వెంటనే రమ్మనమని ఉత్తరం వ్రాద్దామనుకుంటున్నాను. ఆ విషయం నిన్ను చూచినప్పటినుండి ఎప్పుడు చెబుదామా అని తహతహలాడుతున్నాను!"

నా గొంతు ఎవరో నొక్కినట్లయింది. వీడుగాని మరొకరి మీద నన్ను ఉపయోగించబోవడం లేదుగదా?

నోరు పెగుల్చుకొని ఏదో అనబోయాను. వాడు మాట్లాడనిస్తేనా? "అరేయ్, శేషూ!" అంటూ తిరిగి మొదలుపెట్టాడు. "నాకు ఒక విధవ మేనత్త ఉంది.... ఆమె నీకు తెలియకపోవచ్చులే. ఎందుకంటే ఈ మధ్యనే కొత్తగా చుట్టరికం కలిపి ఆమెను నాకు మేనత్తగా చేసి కూర్చోపెట్టాడు-మా నాన్న."

"సరిసరి. కానియ్యి." నేనేదైతే ప్రారంభిద్దామనుకున్నానో అదే వాడు మొదలుపెట్టటంతో అసలు ఆ విషయాన్ని వాడి ముందు ఎలా తీసుకురావాలా అని సతమతమవుతున్న నేను తేలిగ్గా శ్వాస పీల్చుకొని ఆసక్తిగా వినసాగాను.

"ఆమె ప్రస్తుతం ఈ ఊళ్లోనే వుంది. ఆమె కనీసం రెండు లకారాలకైనా అధికారిణి అని

మా నాన్న అంచనా. అంతటితో అయితే సరిపోయేదే. నేనూ సంతోషించేవాడినే. కానీ ఆమెకో 'అప్సర' కూతురున్నది. ఆమెను కోడలుగా చేసుకోవాలంటాడు మా నాన్న. నన్ను ఎరగా చూపించి, అంటే ఆ కుటుంబం మీద ఆసక్తితోనూ కాదు; నా సుఖం కోసమూ కాదు. ఆమె వెనక ఉన్న డబ్బును ఎప్పుడు వాటేసుకుందామా అని ఎదురుచూస్తున్నాడు. అందుకని నీవు ఇక్కడ నా కోసం ఎన్నాళ్లయినా సరే ఉండి ఆయన ఉచ్చులోనుండి నన్ను రక్షించి, ఈ పెళ్లి నుండి ఎట్లాగైనా సరే తప్పించుకునేలా మాత్రం చూడు!"

నేను బిత్తరపోయాను. రమాకాంతరావుగారి మాటలకు ఎంత నిశ్చేష్టుడినయ్యానో, ఈసారి సత్యం మాటలకూ అంత నిర్జీవుణ్నయ్యాను. 'హరి భగవంతుడా! ఈలాంటి వ్యూహంలోనా నేను చిక్కుకున్నది!' నా పని చెరువు గట్టు మీద వడ్డ చేపగతి అయింది.

క్లాక్ టవర్ ఏడు గంటలు కొట్టినా సత్యాన్ని వాడి వాదానికి బలాన్ని చేకూర్చుకోనిచ్చి, లేచి నిలబడ్డాను. కాని నా నోరు విప్పలేదు. అసలు ఏం మాట్లాడాలో నాకే తెలియటం లేదు. సగంసగం ఆలోచనలతో ఏదో నోరు జారి అన్నా, తరువాత ఆ మాటలను చేతల్లో కూడా సమర్థించుకోలేక చావాల్సివస్తుంది.

ఇంటి దాకా మౌనమే శరణ్యం!

భోజనాలయ్యేటప్పటికి తొమ్మిది గంటలైంది. వక్కపలుకు వేసుకొని వాకిట్లోకి వచ్చాను. సత్యం ఎందుకనో లోపలే ఆగిపోయాడు.

నేను ఒంటరిగా ఎప్పుడు కనబడతానా అని ఎంతసేపటిబట్టి ఎదురుచూస్తున్నారో ఏమో, పడక్కుర్చీలో కూర్చుని చుట్ట తాగుతున్న రమాకాంతరావుగారు నన్ను చూస్తూనే లేచి, నా దగ్గరికి వడివడిగా వచ్చి, గొంతు తగ్గించి, "నేను దీని కోసం నిన్ను పిలిపించినట్లు వాడికి మాత్రం తెలియనీయకు సుమా!" అని మరుక్షణంలోనే నా వద్ద నుండి వెళ్లి, తన పడక్కుర్చీలో పడుకుని తాపీగా, ఏమీ జరగనట్లుగానే చుట్ట కాల్చసాగారు.

ఆయన భావాలకూ, మాటలకూ ఏడవాలో, నవ్వాలో కూడా తెలియని అయోమయంలో పడ్డాను నేను.

కొడుకు ముందు ఎక్కడ తేలికవుతానోనని ఆయన భయం!

ఆ రాత్రి నాకు నిద్ర కరవైంది.

మరునాడు తెల్లవారేటప్పటికే రమాకాంతరావుగారు ఏదో పని మీద ఇంట్లో నుంచి వెళ్లిపోయారు. నేను, సత్యం స్నానపానాదులు కానిచ్చేటప్పటికి ఎనిమిదికి పది నిమిషాలు తక్కువైంది.

సత్యం గదిలో చెరో పుస్తకం ముందేసుకు కూర్చున్నాము.

అక్కడ నా పరిస్థితికి నాకే నవ్వు వచ్చింది. నాకు కావలసిన ఇద్దరూ ఒకళ్లకు తెలియకుండా ఒకళ్లు, ఒకరి మీద మరొకరు నా ద్వారా వారివారి ప్రభావాలను చిత్రీకరించుకుంటున్నారు. హతోస్మి! మధ్యలో నేనుగాని నలిగిపోను గదా! అలా అని అసలు రంగంలోక దిగకుండానూ ఉండలేను.

రాత్రి పార్కులో సత్యం చెప్పినదానికి, ఆ సమయంలో అంత ప్రాముఖ్యం ఇవ్వలేదు గనక, వాడు చెప్పిందేమిటో నాకు అంతగా గుర్తు లేదు. తిరిగి వాడి వాదాన్ని వినాలనిపించింది. అదే అడిగేశాను కూడా.

మరుక్షణంలోనే వాడు నోరు విప్పి చెప్పేయసాగాడు. అసలు ఆ విషయంలో వాడిని సమర్థించేందుకు ఆ గృహంలో నేను తప్ప ఎవరూ లేనట్లున్నది. అది వాడి ఉద్దేశ్యంలోనే సుమండీ! ఎందుకంటే-నాకుగా నేనే ఆ మాటంటే రమాకాంతరావుగారు నన్ను పిలిపించిన ఉద్దేశ్యం సమూలంగా నాశనమేనట్లే!

"నేను వివాహం చేసుకోకపోవడానికి కారణాలు చెప్పమంటావా? ఒకటి, అమ్మాయి అప్సర!" అని పెద్దపెట్టున నవ్వి, మరుక్షణంలోనే గంభీరుడై, "ఆ అమ్మాయిని నా భార్యగా చేసి కూర్చోబెట్టడంలో మా నాన్న ఉద్దేశ్యం నాకు నచ్చలేదు గనుకనేను డాక్టరు పట్టా చేతిలో చిక్కించుకునేంతవరకూ అలాంటి బంధం నా మెడకు తగిలించుకోవడం నాకంత శ్రేయస్కరం కాదనీ... " చెప్పుకుపోతున్నాడు.

"చాలు సత్యం, చాలు! ఇక ఆపేసెయ్యి. ఆ అమ్మాయి ఒక్క 'అప్సర' అన్న కారణం తప్ప మరేదీ నీ వాదానికి పుష్టి కలిగించేలా మాత్రం లేదనిపిస్తోంది... సరిసరి! ఇక చదువుకో!" అని నేను మండువాలోకి వచ్చేశాను.

అక్కడ రమాకాంతరావుగారు వాలుకుర్చీలో చుట్ట తాగుతూ ప్రత్యక్షం!

నా ముఖంమీద చిరుచెమట పట్టింది.

ఆయన నన్ను చూస్తూనే చిరునవ్వు నవ్వి, "రావోయ్, శేషూ! అలా కూర్చో!" అన్నారు, ఎదురుగా ఖాళీ కుర్చీ చూపిస్తూ.

చేసేదేముంది? మౌనంగా వెళ్లి కూర్చున్నాను.

"ఏమంటున్నాడు సత్యం? మొగ్గేటట్టే ఉన్నాడా?" అన్నారు ఆసక్తిగా.

ఆయన ఆదుర్దాకు నాకు కొద్దిగాకోపం కూడా కలిగింది. లేని నవ్వు తెచ్చుకొని, "ఇంతవరకు నాందీప్రస్తావనే అయింది. ఇక నాటకం జరిపించాలి" అన్నాను.

"తెలివిగలవాడివనే ఈ పని నీ చేతిలో పెట్టాను సుమా! అంతా శాంతంగా జరగాలనే నా కోరిక. లేకపోతే ఎటూ ఉండనే ఉన్నది... మెడలు వంచి చేయగలననుకో..." అని ఒక్క క్షణమాగి, "మనం మంతనాలాడుతున్నట్లు మరెవరి కంటన్నా పడితే అభాసుపాలవుతాము" అని ఫక్కున నవ్వారు.

ఆయన మాటలు మొట్టమొదటిసారిగా నాలో ఆయన మీద ద్వేషాన్ని కలిగించాయి.

సాయంత్రం అయిదు కాగానే రోడ్డు మీదకు బయలుదేరాము. ఆరుగంటల సమయంలో సత్యమే అకస్మాత్తుగా సినిమాకు వెళ్దామని పట్టుపట్టాడు.

టిక్కెట్లు తీసుకుని, మెట్లెక్కి, బాల్కనీలోకి వెళ్లాము. తలుపుదాకా హుషారుగా వచ్చినవాడల్లా లోపలికి చూస్తూనే చటుక్కున ఆగిపోయి, వెనుదిరిగి, "అరేయ్, కింద కుర్చీల్లోకి వెళ్దాం పద!" అన్నాడు.

నేను ఆశ్చర్యపోయాను. "ఇదేమిటి?

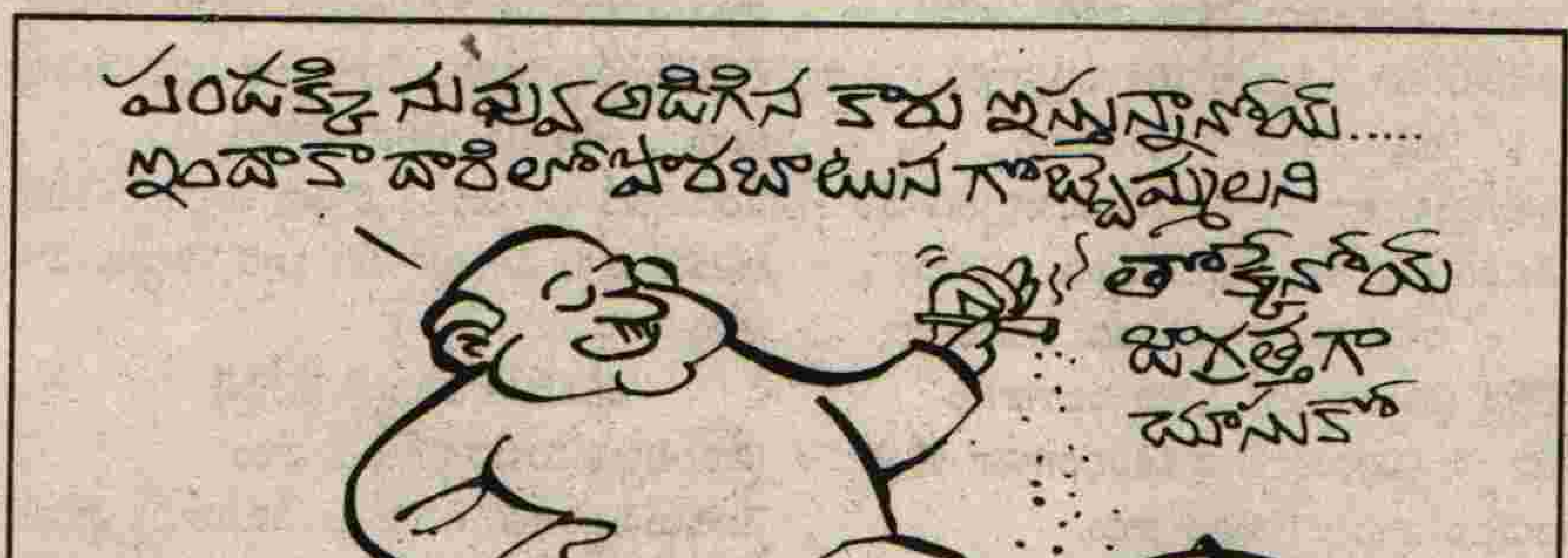

ఎవరైనా రూపాయిన్నరా చెల్లించుకొని టిక్కెట్లు కొని, కింద కుర్చీలో కూర్చుంటామంటారా?' అనుకొని, "మనం కంటపడకూడని పెద్దమనుష్యులెవరైనా లోపలున్నారా ఏం?" అన్నాను సగం నవ్వుతూ.

"ఆహా! లోపల మా నాన్న ఉద్దేశ్యంలో నా కాబోయే అత్తగారు, పుత్రికారత్నంతో విచ్చేసి ఉన్నారు!" అన్నాడు. ఆ కంఠంలో కోపం ఉంది. విసుగు ఉంది. గాంభీర్యమూ ఉంది.

నాకు వాడి ముఖం చూస్తుంటే నవ్వు వచ్చింది. నేనూ బిగబట్టుకొని, నా ముఖాన్ని కూడా గంభీరంగా మార్చుకొని, "అయితే పద, ఇక్కడే కూర్చుందాము. ఆమెతో పరిచయం కూడా చేసుకోవలసిందే!" అన్నాను.

వాడు బిత్తరపోయాడు. "ఆమెతో నీకేం పని?"

నాకు ఇక్కడ చిన్న అబద్ధం ఆడకతప్పలేదు. "అబ్బాయీ! నీ వాదానికి బలం చేకూర్చాలంటే ఆమె మాటల్లోనూ, చేతల్లోనూ ఉన్న లోపాలను మన గుప్పెటలో పెట్టుకోవాలి. పద పద! పుత్రికారత్నం కూడా వచ్చిందన్నావు గదా! మరీ మంచిది!" అని వాడి ముఖంలోకి చూచాను.

వాడు నుదుటిమీద పట్టిన చెమట తుడుచుకుంటున్నాడు. 'సినిమాకు ఎందుకు వెళ్దామన్నానా' అని బాధ పడుతున్నాడు కాబోలు!

"ఇంతకీ ఆ 'కన్య' పేరేమిటన్నావు?"

"వాళ్లమ్మ ముద్దుగా 'లలిత' అని పేరు పెట్టుకొని, 'లతా' అని పిలుచుకుంటోంది!"

వాడి మాటలకు నాకు నవ్వు వచ్చింది. చొరవ చేసుకుని నేనే ముందుకు అడుగులు వేశాను. అంత పెద్ద బాల్కనీలో ముదురు రంగు చీరల్లో ఉన్న ఆ అమ్మాకూతుళ్లే నాకు కనబడ్డారు. నా వెనక ఉన్న సత్యాన్ని చూస్తూనే చేటంత ముఖం చేసుకుని లేచి నిలబడింది-"రండి! రండి!" అంటూ, ఆమె.

ఒక్కక్షణం ఆమె వెనకగా నిలబడిననా రాకకు ముఖ్యకారకురాలైనఆ అమ్మాయిని చూచాను. లతను చూస్తుంటేనా మనస్సు గిలగిలలాడింది. పూర్వకాలపు ఆచారవ్యవహారాలకు ప్రతిబింబమైన రమాకాంతరావు బాబాయిగారి ఉద్దేశ్యంలోలాగా అందవిహీనంగానూ లేదు; పందొమ్మిది వందల అరవై రెండవ సంవత్సరంలో ఎం.బి.బి.ఎస్. చదువుతున్న సత్యానికి నచ్చేటట్టూ లేదు.

"అబ్బాయి మిత్రుడు శేషగిరి కాదుగదా మీరు?" అంది సంశయిస్తూ.

"ఆ! అక్షరాలా!" అన్నాను. "ఆ శేషగిరినే!"

అంటే నా రాక ఆమెకుకూడా తెలుసన్నమాటేగా?

ఆమె తరువాత ఒక కుర్చీ ఖాళీ వదిలిపెట్టి నేను కూర్చున్నాను. నా పక్క సత్యం కూర్చున్నాడు. ఎంత హుషారుగా సినిమా చూద్దామని వచ్చాడో అంత నిస్సారంగా ఉంది వాడి ముఖం ఇప్పుడు.

లత నా మనస్సులో మెదిలింది. ఏడు గజాల చీరలో పీలగా ఉన్న కన్య! తల-మీద తేలికగా జుట్టూ, చిన్న నుదురూ. ఆకారంలో ఇది లోపమని చెప్పలేము కానీ, అందగత్తెల్లో లెక్క కాదు. అంత మాత్రాన కురూపి అనీ అనలేము.

సినిమా హాల్లో కూర్చున్నంతసేపూ మాట్లాడుకున్న మాటల్లో అంత ప్రత్యేకత ఏమీ లేదు.

సినిమా అయిన తరువాత బాల్కనీ మెట్లు దిగుతూంటే, "అబ్బాయ్, సత్యం! రేపు శేషగిరిని తీసుకొని మనింటికి రా!" అంది ఆమె. వాడు తల వంచుకునే గుమ్మటంలాగా ఊపాడు.

మరునాడు మధ్యాహ్నం భోజనం చేసి వరండాలోకి వచ్చేటప్పటికి రమాకాంతరావుగారు ఆ కాస్తా అడిగేశారు కూడా. "నిన్న మీకు రాజ్యలక్ష్మి సినిమా హాలులో కనబడిందిట గదా?"

"అవును!" అన్నాను ముక్తసరిగా.

"లతను గూడా చూచావుగా?" ఆయన గొంతు ఎందుకనో గంభీరంగా ఉంది.

"ఊఁ."

ఎలా ఉంది?-అని అడుగుతారేమోనని ఒక్కక్షణం తడబడ్డాను. ఎందుకనో ఆయన ఆ ప్రశ్న అడగనేలేదు.

ఐదు నిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా భరించిన తరువాత ఆయన గొంతే తిరిగి వినబడింది.

"వాళ్లింటికి ఈ రోజు వెళతారు గదూ?" ఆ మాటల్లో ఆజ్ఞ మిళితమై ఉన్నదనిపించింది నాకు. మనస్సులోనే కోపాన్ని దిగమింగుకుని, ఒక్కక్షణం ఆయన ముఖంలోకి చూచాను.

ఆ సమయంలో నా భావాలు ఇవి అని చెప్పలేని అశక్తుడినవుతున్నాననుకుంటే నామీద నాకే జాలి వేసింది.

అసలు రమాకాంతరావుగారు కూడా సత్యం మేనత్త మీద ఏదో మత్తుమందు జల్లారు. కాకపోయినాలక్షాధికారి కొడుకు, కాబోయే డాక్టరు అల్లుడు కాబోతున్నాడంటే ఆమె సంతోషించకుండా ఎలా వుండగలదు?

కాని ఇంత డొంకతిరుగుడుగా ఈ వ్యవహారం జరగటానికి కారణం? నేను ఆ గృహంలో రమాకాంతరావుగారి ఉత్తరానికి జవాబుగా కాలు పెట్టకముందే కొంత నాటకం జరిగివుండాలి. నేనే సత్యం ముందు ఈ విషయానికి నాందీప్రస్తావన చేశాననుకోవడం శుద్ధపొరపాటు!

ఆ సాయంత్రం ఒంటరిగా సత్యాన్ని ఊరిబయటకల్లా తీసుకువెళ్లి, రోడ్డు పక్కన గడ్డిమీద కూర్చున్న తరువాత, ఆ రంగంలోకి తిరిగి వాడిని కదిపాను.

"అరేయ్, సత్యం! ఒక్క విషయం నాకు చెప్పు. నిన్ను మీ నాన్న సూటిగా ఇంతకు ముందు ఎప్పుడైనా, లతను వివాహం చేసుకోమని అడిగాడా?"

ఒక్కక్షణం నా ముఖంలోకి చూచి, "ఇంకా అంతవరకు రాలేదు. అదీ రోజుల్లోనే ఉందనే నమ్మకం నాకు బాగా ఉంది. కాని పదిహేను రోజుల క్రితం ఒక రోజున అమ్మచేత అడిగించాడు."

"నీవేమని జవాబిచ్చావు?" ఆత్రంగా

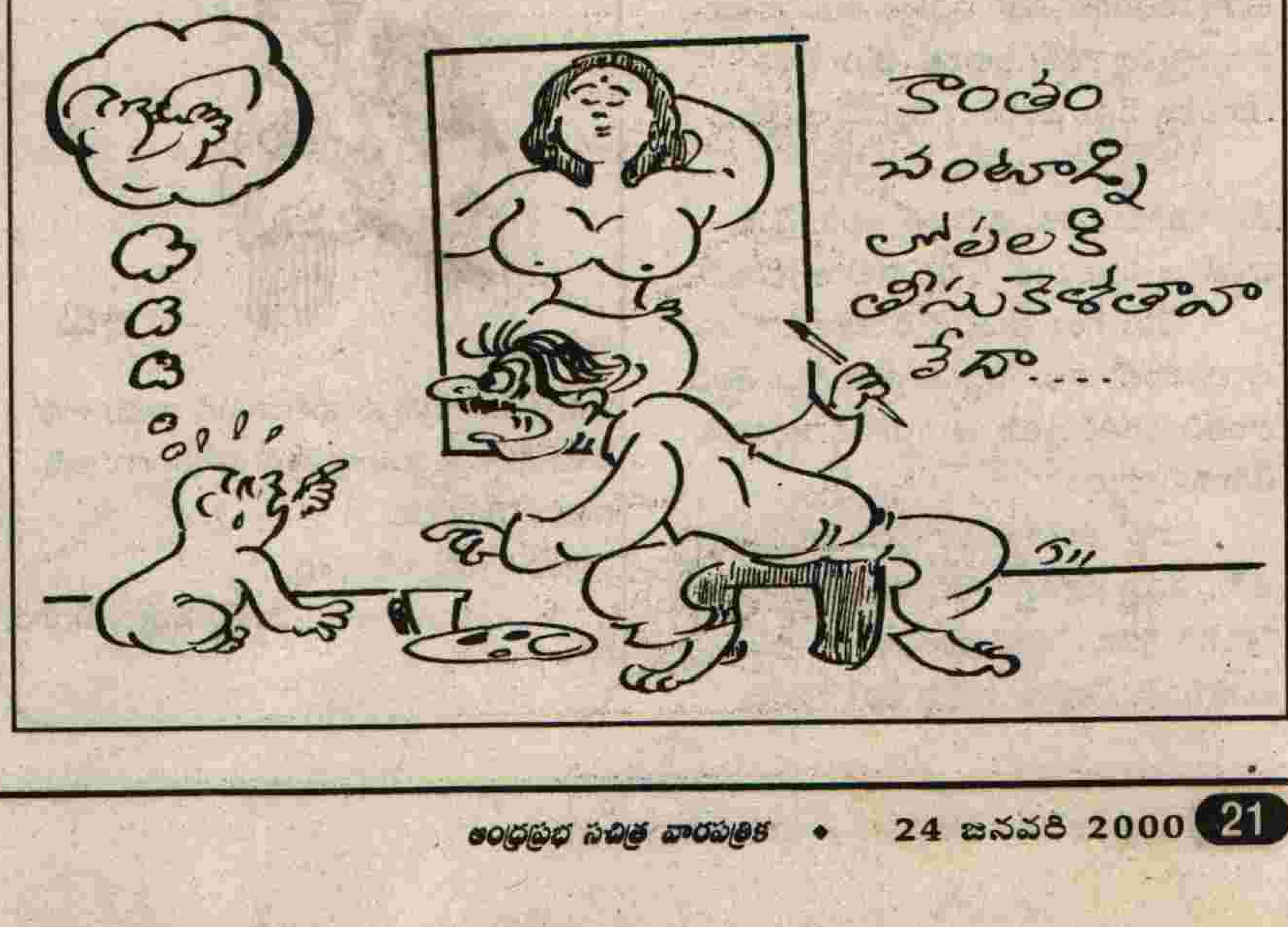

అడిగాను.

"ఇంత విషం తిని చావనైనా చస్తానుగానీ, ఆ అమ్మాయిని మాత్రం వివాహం చేసుకోనని ఆమె ద్వారానే తిరిగి కబురంపించాను."

'సరి సరి. ఇకేం? వాడు అన్నంతపనీ చేస్తాడేమోననే, నన్ను ఉపయోగించారన్నమాట, రమాకాంతరావుగారు! ఎల్లోగ్రైనా అనుభవజ్ఞుడు!'

వాడి జవాబుకు నాకు భయం వేసింది. వాడి మాట చూస్తుంటే ఈసారి ప్రత్యర్థి వాళ్ల నాన్నైనా సరే, సైయనేటట్లే వున్నాడు.

రమాకాంతరావుగారి తత్వమూ నాకు బాగా తెలుసు. ఆయన పట్టువట్టాడంటే, ఎదుటివారు ఎలాంటివారైనా సరే లెక్కించే రకం కాదు. ఇటు సత్యమూ 'నేను ఆ తండ్రికి కొడుకును కాదా?' అంటే ఈ నాటకానికి చివరి అంకం ప్రళయమే అయినా కావచ్చు!

ఆ సాయంత్రం మారుమాట లేకుండా ఇంటివైపు నడక సాగించాము.

ఒక సందు మలుపు దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికల్లా సత్యమే అన్నాడు-"ఇదే రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి ఇల్లు!" అని ఒక పెద్ద మేడ చూపిస్తూ.

"వెళ్దామా?" అన్నాను.

"ఎందుకూ?" అన్నాడు వాడు అయోమయంగా.

"నిన్న రమ్మనమని ఆహ్వానించిందిగదా?"

"అయితే?"

"వెళ్లటమనేది గౌరవప్రదంగా ఉంటుంది."

"నేను రాను."

"నేను వెళ్లివస్తాను. నీవు ఇంటికి వెళ్లు!" నేను వాడిని బలవంతం చేయుదలచుకోలేదు. ఎందుకంటేవాడు ఏలాగూ రాడని నాకు బాగా నమ్మకముంది.

అయినా నన్ను వాళ్లింటికి రమ్మని ఆహ్వానించడంలో ఏదో ఉద్దేశ్యం ఉండివుంటుంది రాజ్యలక్ష్మమ్మగారికి. అలాంటి ఆమె కోరిక తీరాలన్నా నేను ఒంటరిగా వెళ్లటమే ఉత్తమం.

సత్యం నన్ను అక్కడే వదిలేసి వెళ్లిపోయాడు. నాకు తరువాత అనిపించింది, వాడికి ఆ విషయంలో కోపం రాలేదు గదాఅని.

నేను గేటు తెరుచుకొని నిశ్శబ్దంగా ఉన్న ఆ భవనంలో కాలు పెట్టాను. బారులైట్లు తెల్లని కాంతిని విరజిమ్ముతూ ఆ గృహానికి అందాన్ని చేకూరుస్తున్నాయి.

హాల్లో ఉయ్యాల బల్ల మీద కూర్చొనివున్న ఆమె, నన్ను చూస్తూనే లేచి సంతోషంగా, "శేషగిరి గదూ, మీరు?-రండి రండి!" అని ఆహ్వానించి, "సత్యం రాలేదా ఏం?" అంది.

అక్కడిదాకా వచ్చి ఇంట్లోకి రాకుండా వెళ్లడంటే ఆమె మనస్సు కష్టపెట్టుకోవచ్చునని "వాడికి వేరే ఏదో అర్జెంటు పని తగిలి రాలేకపోయాడు. వద్దామని బయలుదేరాడు కూడా!" అని సర్దిచెప్పాను.

నా మాటలు ఆమె నమ్మిందో, లేదో నాకు తెలియదు. నమ్మినట్లు మాత్రం ఆమె ముఖం మార్చలేదు.

నేను వెళ్లి ఆమె ఖాళీ చేసిన ఉయ్యాల బల్ల మీద కూర్చున్నాను. ఆమెతో ఏం మాట్లాడాలో నాకేం అర్థం కావటం లేదు.

ఉన్నట్లుండి ఆమె అంది: "ఏ గొడవలూ లేకుండా అంతా సవ్యంగా జరిగితే మీ మేలు ఈ జన్మలో మరిచిపోలేను... ఒక్కతే కూతురు. అల్లారుముద్దుగా పెంచుకున్నాను. ఎవరిని చూచినా ఒంటరిదాన్ని చేసి ఆస్తి కాజేద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నవాళ్లే తప్ప రమాకాంతరావు అన్నయ్యగారిలా అండన నిలబడేవాళ్లు లేరు" అని చెప్పుకుపోతున్నది.

నా అనుమానం నిజమైంది. రమాకాంతరావుగారు ఆమెకేదో నూరిపోశారు. ఆయన మీద ఉన్న ఆ ఉద్దేశ్యం ఒక పట్టాన ఆమెలో సడలేటట్లు లేదు.

నేను ఒక గంటల్లా కూర్చొని, ఆమె భోజనానికి ఉండమని ఎంత బలవంతం చేసినా, "మరోసారి" అని తప్పించుకొని బయటపడ్డాను.

నేను అక్కడ వున్న ఆ గంటసేపులో లత రెండుమూడుసార్లు ఆ హాలులోకి వచ్చింది.

ఆ రాత్రి భోజనాలైన తరువాత ఒంటరిగా వరండాలో నన్ను నిలవేశారు రమాకాంతరావుగారు "రెండుమూడు రోజుల్లో నీ ప్రయత్నానికి ముగింపు దొరుకుతుందా?" అంటూ.

"మొగుడుచెప్పిన ప్రతీదానికి కాదు అనడమే నీ లక్ష్యం...అవునా?" కోపంగా అడిగాడు గోవిందం.

"కాదు." చెప్పింది భార్య.

-కలపర్తి సత్యం, ఏలూరు

రెండు నిమిషాలు ఏం చెబుదామా అని తికమకపడ్డాను.

ఆయన రెట్టింపుతో, నా మౌనాన్ని దూరం చేసుకొని, "ప్రయత్నమైతే రెండుమూడు రోజుల్లో ముగియవచ్చు. కాని ఫలితం ఎలా ఉండేదీ మాత్రం నేను చెప్పలేను" అన్నాను. ఆ విషయంలో నా బలహీనతను ఒప్పుకొనక తప్పలేదు.

ఆ క్షణంలో ఆయన ముఖంలోని భావాలు చూడాలనిపించింది. కొంత కాకపోతే కొంతైనా ముందు ఏం జరగబోయేదీ అర్థం చేసుకునేందుకు అవకాశం ఉండేది. కాని చీకటి ప్రతిబంధకమైంది.

ఆయన మరో మాట మాట్లాడకుండా నన్ను ఒంటరిగా వదిలేసి వాకిట్లోకి వెళ్లిపోయారు.

నేను గదిలోకి వెళ్లేటప్పటికి సత్యం పుస్తకం చదువుకుంటూ పడుకొని వున్నాడు.

వాడి ముఖంలోకి కన్నార్పకుండా ఒక్కక్షణం ఆ లైటు వెలుగులో చూచాను. నాకు జాలి వేసింది. వాడికి నేనేవిధంగా సహాయం చేయగలను?

వాడు ఈ ప్రళయానికి కారణమైన ఆ వివాహానికి "ఊఁ" అంటే మబ్బుతునకైనా కనబడని ప్రశాంతత ఏర్పడుతుంది. కానీ ఒక ఆప్తమిత్రుడికితన అంతరాత్మకు వ్యతిరేకంగా అనిష్టమైన కార్యాన్ని చేసి ఆనందమయజీవితాన్ని నాశనం చేసుకోమని నేను తెలిసీ ఎలా చెప్పగలను?

ఆ రాత్రి నాకు సరిగ్గా నిద్ర పట్టలేదు. మాటిమాటికీ రమాకాంతరావుగారూ, సత్యం, రాజ్యలక్ష్మమ్మగారూ, లలితా నా కళ్లముందు కదిలి నాకు నిద్ర పట్టకుండా చేస్తున్నారు. నా మనస్సు పూర్తిగా అల్లకల్లోలమైంది!

నేను సత్యానికి ఆ విషయంలో ఏలాంటి సహాయం చేయలేనని బాగా తెలుసు. రమాకాంతరావుగారు సత్యం మీద యుద్ధం ప్రకటిస్తే జరగబోయే సంఘటనలు, ఫలితాలూ చూడలేను.

ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా ఆ ప్రదేశం నుంచి బయటపడటం శ్రేయస్కరమనిపించింది-సత్యాన్ని వాడి కర్మానికి వాడిని వదిలేసి. నేను మాత్రం చేయగలిగిందేముంది-రమాకాంతరావుగారి మీద నా చేతకానితనాన్ని కప్పిపుచ్చుకొని, ద్వేషాన్ని పెంచుకోవటం తప్ప!

మరునాడు మధ్యాహ్నం వరకు అన్యమనస్కంగానే గడిపాను. చిక్కుకున్న వ్యూహం నుంచి బయటపడటం ఎలా?

అకస్మాత్తుగా మా ఊళ్లోవున్న నా మిత్రుడు

భాస్కరం మెదిలాడు మనస్సులో. వడివడిగా ఆ మధ్యాహ్నపు మండుటెండను కూడా లెక్క చేయకుండా పోస్టాఫీసుకు నడిచాను.

"భాస్కరం!

"తెలిసో, తెలియకో ఒక ఉచ్చులో చిక్కుకున్నాను. దాని నుంచి రక్షించే భారం నీదే సుమా! వెంటనే వచ్చేయమని ఒక అర్జెంటు టెలిగ్రామ్ నా పేరున గుంటూరు సత్యం అడ్రసుకు ఇచ్చేసెయ్యి. ఒక మిత్రుణ్ణి కష్టసమయంలో ఆదుకోలేక పారిపోతున్నానని చెప్పుకోవటానికి సిగ్గుపడుతున్నాను. మిగతావివరాలు నీ సమక్షంలో.

"శేషగిరి"

ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరీ స్టాంపులు అంటించి ఆ కవరు పోస్టు డబ్బాలో వేసి స్వేదబిందువులు తుడుచుకుంటూ ఇంటికి చేరాను.

మళ్లీ రమాకాంతరావుగారు, సత్యం, రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు, లలిత-ఆ పరిసరాల్లో ఇంకా రెండు రోజులున్నానంటే నాకు పిచ్చెక్కినా ఎక్కవచ్చు.

కాని అనుకోకుండా ఆ రోజు సాయంత్రమే నేననుకున్నంతా అయింది. తుఫానుకు సూచనగా గాలి వీచినట్లు, ఆ గృహంలో జరగబోయే ప్రళయానికి (నా ఊహలో) సూచనగా రమాకాంతరావుగారు కొన్ని మాటలు వదిలారు.

బజారు నుంచి పొద్దుపోయిన తరువాత ఇంట్లోకి ఇద్దరం అడుగుపెట్టాము. ఆ సమయంలో రమాకాంతరావుగారు ఒంటరిగా లైటుకెదురుగా గంభీరముద్రతో కూర్చొనివున్నారు. ఆయన ముఖం మీద ముడతలు చూస్తుంటే నాకు కొద్దిగా కాళ్లు వణికాయి.

మేము లోపలికి ఏ అడ్డంకీ లేకుండా చేరతామా?

అనుకున్నంతా అయింది.

"అరేయ్, సత్యం!" అది రమాకాంతరావుగారి గొంతు.

బిత్తరపోయి ఇద్దరం నిలబడిపోయాము.

"నీ వివాహం లతతో నిశ్చయించాను. లగ్నం కూడా పదివదిహేను రోజుల్లోనే పెట్టించేస్తున్నాను."

నా గుండె దడదడలాడింది. వంచుకొని వున్న తల పైకెత్తటానికి భయపడ్డాను.

క్షణం గడిచిందో లేదోరమాకాంతరావుగారు ఆయన కుర్చీలో లేరు. నా పక్కన వున్న సత్యం వడివడిగా తన గదిలోకి అడుగులు వేస్తున్నాడు.

నేను?! వయస్సు వచ్చి, లోకజ్ఞానం క్షుణ్ణంగా తెలుసుకున్న కొడుకు మీద ఏమిటీ

చపాతీలు

"అదేంటే...తొంభైతొమ్మిది చపాతీలు తిన్నావుగా - ఆ ఒక్కచపాతీ తింటే వంద అవుతాయిగా?" అడిగాడు గోవిందం ఆండాళ్‌ని.

"చాల్లే ఊర్కోండి...అన్నేసి తింటే చూసే వాళ్లు నన్ను తిండిపోతనుకోరూ?" బదులిచ్చింది ఆండాళ్.

-కలపర్తి సత్యం, ఏలూరు

మొండివట్టుదల, అఘాయిత్యం?

నాకు రమాకాంతరావుగారి మీద చిరాకు వేసింది. కానీ చేయగలిగిందేముంది? మింగి ఊరుకున్నాను. ఒకవేళ ధైర్యంచేసి, "అలా కాదు, బాబాయిగారూ-ఇలా" అని అంటే, "నీ సలహా ఎవడికి కావాలోయ్, బోడి సలహా?" అని ఇప్పటివరకూ నామీద ఉన్న ఆ కాస్త గౌరవంకూడా తుడిచేసుకోవచ్చు. నా సలహాల కోసం కాదుకదా అసలు ఆయన నన్ను పిలిపించింది? ఇక నాకు మౌనమే శరణ్యం. మరో దారి లేదు.

తేరుకొని నేనూ గదిలోకి అడుగులు వేశాను.

సత్యం రెండు చేతుల మధ్య తలను ఇరికించుకొని బల్లమీద వడుకుని వున్నాడు. నాకు భయం వేసింది, వాడు ఆ సమయంలో ఏం అఘాయిత్యం చేస్తాడోనని.

అనునయంగా వెళ్లి వాడి భుజంమీద చేయి వేశాను. వాడు తలెత్తాడు. నేను ఉలిక్కిపడ్డాను. నీటికి నిలయాలైన వాడి కళ్లను చూడవలసివస్తుందేమోనని భయపడుతున్న నన్ను మరింత హడలగొడుతూ వాడి కళ్లల్లోని ఎర్రని చారలు నా వంక తీక్ష్ణంగా చూస్తున్నాయి. కందగడ్డల్లాంటి చెంపలు నన్ను కొట్టేటట్లున్నాయి. వాడు కోపంతో ఎదుటిమనిషిని మింగేసేటట్లున్నాడు.

ఒక్కక్షణం కన్నార్పకుండా వాడి ముఖంలోకి చూచి, "తొందరపడకు" అని భుజం తట్టి ఇక అక్కడ వుండకుండా బయటికి వచ్చేశాను.

అప్పటికి చీకటి బాగా ఇళ్లను చుట్టేసింది. నక్షత్రాలు చీకటిని మింగాలని చూస్తున్నాయి. ఆ వాతావరణంలో కాస్త ప్రశాంతంగా వాకిట్లో అరుగుమీద కూర్చోవాలనిపించింది.

నాలుగు అడుగులు అటువైపు వేశాను. రమాకాంతరావుగారుచుట్ట తాగుతూ.

హరి భగవంతుడా! నాకు కనీసం ప్రశాంతత కూడా ఈ గృహంలో లభించదా? అడుగు వెనక్కు వేయబోయాను.

రమాకాంతరావుగారి గొంతు ఖంగుమన్నది. "రావోయ్, శేషూ! ఇవి అంత సౌమ్యంగా నడుచుకోవాలనుకునే వాడికి రోజులు కావోయ్! మర్యాదగా అడిగి చూశాను-ఊహూ, కొండెక్కి కూర్చున్నాడు! నా అంతట నేను ఆయుధం ఉపయోగించేటంతవరకూ వాడు దిగివచ్చాడా? ఇక ఇప్పుడేం చేస్తాడు? కాదయ్యా-ఇక ఎదురుతిరిగాడే అనుకో-ఇక ఆ క్షణం నుంచి వాడికి ఇక్కడి ఒక్క నయాపైస మీదకూడా అధికారం ఉండదని వాడికి మాత్రం తెలియదూ? అంత తెలివితక్కువవాడా ఏం?... ఎం.బి.బి.ఎస్. చదువుతున్నాడు!" ఫెళ్లున నవ్వారు.

నాకు ఆ నవ్వు నవ్వుగా అనిపించలేదు. అగ్నిపర్వతాలు భగభగమంటున్నట్లనిపించింది.

ముళ్ల మీద కూర్చున్నట్లు ఒక అరగంట అక్కడే కూర్చున్నాను.

"జీవితమంతా సత్యం ఉద్దేశ్యంలోలాగా నరకప్రాయంగా గడిచినా సరే, అతడు లతను వివాహం చేసుకోవలసిందే! కాదన్నాడో మరుక్షణం నుంచి ఆ యింటి గడప తొక్కటానికే వీల్లేదు! అక్కడి నయాపైసా ముట్టుకోవటానికి వీల్లేదు!" రమాకాంతరావుగారి అరగంట మాటలకు సారాంశం అది.

ఆ విషయంలో కూడా ఆయన తెలివిగలవాడనే అనిపించుకున్నాడు. ఆ విషయం నా ముందు అంటే, తనే నేరుగా కొడుకుతో చెప్పకుండా, నేను వాడికి అప్పచెబుతాను గదా?

ఒప్పుకున్న తరువాత చేయక తప్పేదేముంది? 'ఏమైనా త్వరలోనే ఇక్కడి నా పనులన్నీ పూర్తి చేసుకోవాలి. రేపు సాయంత్రానికన్నా నన్ను ఈ వ్యూహం నుంచి రక్షించే భాస్కరం తంతి రావచ్చు.'

అందుకనే మరునాడు ఉదయం కాఫీ తాగిన తరువాత వాడు గదిలో ఒంటరిగా కూర్చున్నప్పుడు ఆ విషయం కదిలించి, రమాకాంతరావుగారి ఉద్దేశ్యమంతా చెప్పేశాను.

చెప్పి తలెత్తి వాడి ఆకారాన్ని చూచి హడిలిపోయాను. లేచి నిలబడి పిడికిలి బిగించి నిప్పులు కురిపిస్తున్నాడు సత్యం!

"ఆయన అంత పట్టు పడుతున్నప్పుడు నేను మాత్రం తక్కువ తిన్నానా? నేను ఈయన ఆస్తే లేకపోతే బతకలేకపోను. చదివిన చదువుకు తొంభై రూపాయల గుమాస్తాగిరీ దొరక్కపోదుగా?

పోనీ, దొరకదే అనుకో-ఇంత విషమైనా తింటానుగానీ, లతను మాత్రం వివాహం చేసుకోను!"

చిరాకుగా, "ఎవరో ఒకరు మెట్టు దిగందే..." అంటున్న నా మాట పూర్తి కాకముందే నా భుజం పట్టుకొని బలంగా ఊపుతూ, "అంటే నీ ఉద్దేశ్యం కూడా మా నాన్న చెప్పినట్లు ఆ అమ్మాయిని వివాహం చేసుకోవాలనా?"అన్నాడు.

వాడి చూపులకు నేను తట్టుకోలేక పోయాను. ఒక విధంగా వాడి ప్రశ్నకూ తట్టుకోలేకపోయినట్లే. దానికి సమాధానం చెప్పలేను!

సాయంత్రం నాలుగు గంటల సమయంలో భాస్కరం నుంచి వచ్చిన అర్జెంటు టెలిగ్రామ్ చూచినప్పుడు నేను జీవితంలో అంతవరకూ ఎన్నడూ పొందని ఆనందాన్ని పొందాను.

ఆ టెలిగ్రామ్ అడ్డు పెట్టుకొని, పెట్టె, బెడ్డింగు సర్దుకున్నాను.

మేము ప్లాట్‌ఫారం మీదికి వెళ్లేటప్పటికి ఇంకా బండికి అరగంట టైము ఉందన్నారు. ప్లాట్‌ఫారం మీద చివరగా జనం లేనిచోట ఇద్దరం కూర్చున్నాము. సత్యంతో ఏమి మాట్లాడాలో నాకేం తోచటం లేదు. నా మనస్సులో వాడికేదో చెప్పాలనివుంది. కానీ మాటల రూపంలో చెప్పలేకపోతున్నాను. వాడూ అదే పరిస్థితిలో వున్నట్లుగా వాడి ముఖమే చెబుతున్నది.

ఆ మౌనం చూస్తుంటే ఏదో అమూల్యమైన కాలం మా చేతిలో చిక్కకుండా వెళ్లిపోతున్నదే అనిపిస్తున్నది.

నేను ఏం చెప్పను? ఏలాంటి సలహా ఇవ్వగలను? వాళ్ల నాన్న పన్నిన భయంకరవ్యూహం నుంచి వాడినెలా రక్షించను?

రైలు వచ్చింది. పోర్టరు పెట్టె, బెడ్డింగు లోపల పెట్టాడు. నేను కిటికీ పక్కగా చేరుకున్నాను.

అకస్మాత్తుగా వాడి చేతిని నా చేతిలోకి తీసుకున్నాను. వాడి ముఖంలోకి చూస్తుంటే నా కళ్లవెంట నీళ్లు గిర్రున తిరిగాయి,

"సత్యం!" అన్నాను. నా బాధను కప్పిపుచ్చుకుంటూ. "ప్రయత్నించి చూడు. ఫలితముంటే సరే. తను పట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్లని మీ నాన్న మొండిగా కూర్చుంటే మాత్రం పెండ్లి రెండు మూడు రోజులుండగానే నా దగ్గరికి వచ్చేసెయ్యి. మనం జీవించలేకపోముగా?" అన్నాను.

నా గొంతు జీరబోయింది. వాడికి నేనివ్వగలిగిన సలహా అదొక్కటే!

రైలు ఇంజను కర్కశంగా కూసి, మా ఇద్దరినీ విడదీస్తూ బయలుదేరింది. ఒక్కక్షణం దీనాతిదీనంగా ఒకళ్ల కళ్లలోకి ఒకళ్లం చూచుకున్నాము. మరువలేని క్షణం అది!

***

మా ఊరు తిరిగివచ్చానన్నమాటేగానీ, మనస్సు మనస్సులో లేదు. మిత్రుడికి సహాయం చేయలేకపోయాననే ఆవేదన నన్ను పీడిస్తున్నది. అమితంగా బాధ పడ్డాను. వాడినుంచి ఏలాంటి వార్త వస్తుందోనని రోజూ భయంతో ఎదురుచూసేవాడిని.

నెలరోజులు ఓపిక పట్టినా, వాడి నుంచి ఏలాంటి ఉత్తరమూ రాలేదు. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ నాలో అసహనమూ, భయమూ ఎక్కువ కాసాగాయి. చివరికి ఉండబట్టలేక నాలుగైదు ఉత్తరాలు కూడా వ్రాశాను. ఫలితం శూన్యం!

చివరికి ఎట్లాగైతేనేం, నేను గుంటూరు నుంచి వచ్చిన తరువాత మూడు నెలలకు సత్యం నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఎంత ఆదుర్దాతో దాన్ని విప్పి చూచానో, అది చదివి అంతగా నిర్ఘాంతపోయాను.

"శేషగిరీ!

"మా నాన్న ప్లేటు ఫిరాయించాడోయ్ భగవాన్లూ! నేను లతను వివాహం చేసుకోవాలనే కోరిక ఆయన ఈ రోజున కోరటం లేదు, పైపెచ్చు వద్దంటున్నాడు. ఎందుకా అని ఆశ్చర్యపోతున్నావా? అదేమంత అనుకోని విషయం కాదు. లత తల్లి అయిన రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి ఆస్తి వ్యవహారాల్లో కొన్ని గుట్లు మా నాన్న గుప్పిటిలో ఉన్నాయి. ఫలితంగానే ఈ మూడు నెలల్లో రోజురోజుకూ ఆమె ఆస్తి తరిగిపోవటం, మా నాన్నగారి ఆస్తి పెరగటం సంభవించాయి. ఈలాగే నన్ను వాళ్లకు ఎరగా ఇంకొక రెండుమూడు నెలలు చూపించి, వాళ్లను బికారులుగా చేస్తాడనేది నిస్సందేహం! వాళ్లను చూస్తుంటే నాకు జాలి వేస్తున్నది, శేషగిరీ! మా నాన్న ఎంతకైనా తగునని నీకు తెలుసుగా?

"ఏమిటో శేషగిరీ! ఈ పెద్దలు ఎందుకు ఈలాంటి ఘోరాలు చేస్తారో నాకు అర్థం కాదు. చివరికి వెళ్లే రోజున ఏం తీసుకువెళ్తారని? ఈ పాపం తప్ప ఏమీ వెంటరాదు. ఒక రోజున శోభాయమానంగా వెలిగిన ఆ కుటుంబాన్ని రోడ్లమీద బికారులుగా తిరుగుతుంటే ఎలా చూడగలం? మా నాన్న చేస్తున్న పాపానికి-అంతే శేషగిరీ-నేను లతను వివాహం చేసుకోవటం కన్నా గత్యంతరం లేదు. అదే నా నిశ్చయం! మా నాన్న వద్దన్నా, రిజిస్టర్ మారేజ్ అయినా చేసుకుంటాను.

"నీ మిత్రుడు
"సత్యం."

■

అతనే జెంటిల్‌మ్యాన్!

ఎవరో తెలుసుకోవాలనివుంది కదూ? పాతకథే! సాజిద్‌నడియాడ్‌వాలా-తబ్బూల, పెళ్లిదాకా వచ్చిన ప్రేమకథ! అప్పట్లో సినిమాల్లేవు కనుక పెళ్లికొప్పేసుకుంది తబ్బూ. 'నిన్నే పెళ్లాడతా'తో తబ్బూ దశ తిరిగింది. ఇప్పుడు కెరీరే తనకు ముఖ్యమంటూంది. పెళ్లి విషయం తప్ప తక్కినవన్నీ మాట్లాడుతుంటుంది. ప్రస్తుతం సాజిద్-తబ్బూ తమ ప్రధానాన్ని రద్దు చేసుకోవాలనుకుంటున్నారని విశ్వసనీయవర్గాల భోగట్టా. ఆ ఇద్దరి శ్రేయోభిలాషి ఒకరు, "ఇంకా సాగదీయటం కంటే ఈ విషయాన్నిక్కడితో ఆపటమే మేలని వాళ్లిద్దరూ అనుకుంటున్నారు" అన్నారు. కాని సాజిద్ "నేను దాన్ని గురించి మాట్లాడదలచలేదు" అని మాత్రమే అంటున్నాడు-పాపం! జెంటిల్‌మెన్ ఒలికిపోయిన పాలను గురించి బాధపడరని సామెత ఒకటుంది కదా! నిజమే మరి!

ఎన్.